

Sygn. akt III CSK 180/14

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Antoni Górski

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. S.

przeciwko "W." S.A.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 lutego 2015 r.,

skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 stycznia 2014 r.,

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

J. S. wniósł o zasądzenie od „W.” S.A. kwoty 307.650,91 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 19 sierpnia 2013 r. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 307.650,91 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 20 stycznia 2006 r. do dnia zapłaty, zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 13.217 zł tytułem kosztów postępowania, nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 15.383 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony oraz oddalił powództwo z zakresie odsetek od dnia 20 grudnia 2005 r. do dnia 19 stycznia 2006 r. Ustalił, że powód prowadzący przedsiębiorstwo Handlowo-Produkcyjne „D.” nabył dnia 7 kwietnia 2004 r. własność nieruchomości, na której prowadzi działalność gospodarczą, za kwotę 450.000 zł, w tym budynku gospodarczego i wiaty o wartości 380.000 zł. Dnia 7 lipca 2004 r. powód zawarł z agencją pozwanej umowę ubezpieczeniową. Rzeczoznawca pozwanej wycenił wartość ubezpieczonych przez powoda budynków na kwotę 380.000 zł, powód uiszczył stosowną do tego składkę ubezpieczeniową w wysokości 1.254 zł. W dniu 7 listopada 2005 r. na skutek pożaru spłonęły wspomniane budynki. Specjalista ds. likwidacji szkód z ubezpieczeń korporacyjnych bez zastrzeżeń podpisał protokół szkody, nie stwierdzając wad konstrukcyjnych budynku, złego jego użytkowania czy też niewłaściwej konserwacji. Prokuratura Rejonowa uznała, że nie ma podstaw uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu zabronionego, opisanego w art. 288 § 1 k.k. Powód, zgodnie z poleceniem pozwanej, zlecił wykonanie kosztorysu szkodowego biegłemu rzeczoznawcy budowlanemu instalacyjnemu, który wycenił szkodę powoda na kwotę 381.615,74 zł, a także zlecił wykonanie opinii stanu konstrukcji budynku i wiaty, która została zakwestionowana przez pozwaną. Zgodnie z opinią wykonaną na zlecenie pozwanej, wartość prac naprawczych po pożarze przy uwzględnieniu zużycia technicznego budynku została ustalona na kwotę 72.349,09 zł i w tej kwocie pozwana przyznała powodowi odszkodowanie. Powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 369.059,06 zł, która poza kwotą 307.650,91 zł obejmowała koszty związane z zabezpieczeniem pogorzelska, wywożeniem gruzu i kosztami dokumentacji.

Sąd Okręgowy podkreślił - na podstawie dokumentów i zeznań autorów opinii wykonanych na zlecenie powoda - że znajdują one potwierdzenie w opinii Instytutu Organizacji i Zarządzania w Przemysle „O.” Centrum Opinii i Ekspertyz Sądowych. Nie podzielił opinii przygotowanej na zlecenie pozwanej, jak również opinii T. B. i L. S. opracowanych metodą odtworzeniową ustalenia szkody. Uznał, że całkowicie chybiona jest opinia Politechniki [...], w której położono nacisk na wady konstrukcyjne budynku, a nie na fakt pożaru w budynku. Nie podzielił też opinii A. Ś.

Pozwana wniosła apelację od wyroku Sądu Okręgowego.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 21 stycznia 2014 r. zmienił zaskarżony wyrok przez obniżenie kwoty z 307.650,91 zł do kwoty 31.456,80 zł zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 14.173,60 zł tytułem kosztów procesu, obniżył kwotę z 15.383 zł do kwoty 2.387 zł, w pozostałej części powództwo oddalił, nie obciążył powoda na rzecz Skarbu Państwa kosztami sądowymi, w pozostałym zakresie apelację oddalił oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 18.164,70 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny podzielił zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. przez dowolne i bezkrytyczne przyjęcie, że opinia Instytutu Organizacji i Zarządzania w Przemysle „O.” Centrum Opinii i Ekspertyz Sądowych jest najbardziej rzeczowa, rzetelna, obiektywna, jasna i pełna, podczas gdy eksperci w opinii zasadniczej, jak i w sporządzonej opinii uzupełniającej, inaczej niż biegły A. Ś., w ogóle nie ustalili wysokości szkody powstałej w nieruchomości powoda na skutek pożaru, a jedynie utożsamili ją z sumą ubezpieczenia nieruchomości. Ponadto uznał, że Sąd Okręgowy naruszył art. 328 § 2 k.p.c., gdyż ustalenia stanu faktycznego sprawy nie dokonał samodzielnie, ale dosłownie powtórzył twierdzenia pozwu oraz nie przedstawił rzetelnie przyczyn, dla których odmówił wiarygodności i mocy dowodowej opiniom Politechniki i A. Ś. Rozumowanie przyjęte przez Sąd Okręgowy w sposób oczywisty pomija regulację art. 824¹ w związku z art. 805 § 2 pkt 1 k.c. ustanawiającego zasadę możliwości dochodzenia przez ubezpieczonego jedynie wartości faktycznie poniesionej szkody. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, prawidłowe jest ustalenie szkody poniesionej przez powoda w wysokości 103.765,89 zł. Skoro

zatem pozwana wypłaciła powodowi kwotę 72.349,09 zł, mógł on się domagać zapłaty kwoty 31.456,80 zł.

Powód wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w części dotyczącej pkt 1 i 3, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, mianowicie art. 805 § 2 pkt 1 w związku z art. 824¹ § 1 k.c., a także przepisów postępowania, mianowicie art. 382 § 2 w związku z art. 316 § 1 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut naruszenia art. 382 k.p.c. może wypełniać podstawę kasacyjną przewidzianą w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. tylko w wypadku pominięcia przez sąd drugiej instancji części zebranego w sprawie materiału, w związku z czym strona powołująca się na naruszenie tego przepisu powinna wskazać materiał dowodowy, który został przez sąd drugiej instancji pominięty przy wydaniu wyroku, i wykazać, że popełnione uchybienie mogło mieć wpływ na wynik sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2014 r., II CSK 478/13, nie publ.; zob. także wcześniejsze postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 1999 r., II CKN 100/98, OSNC 1999, nr 9, poz. 146 i z dnia 7 lipca 1999 r., I CKN 504/99, OSNC 2000, nr 1, poz. 17 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 1999 r., III CKN 1178/98, nie publ., z dnia 8 października 1999 r., II CKN 443/98, nie publ., z dnia 21 października 1999 r., I CKN 728/99, nie publ., z dnia 8 grudnia 1999 r., II CKN 587/98, nie publ. i z dnia 10 października 2012 r., II PK 65/12, nie publ.). Gdyby podzielić podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 382 k.p.c., oznaczałoby to, że taki zarzut powinien być uznany za zasadny zawsze wtedy, gdy w postępowaniu przez sądami pierwszej i drugiej instancji zostały wydane wzajemnie sprzeczne np. dwie opinie biegłych, a sąd drugiej instancji zakwestionował prawidłowość jednej z nich. Nie oznacza to jednak oczywiście, że sąd drugiej instancji w takiej sytuacji orzekał na podstawie niepełnego materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Apelacyjny zakwestionował opinie korzystne dla powoda i szczegółowo to uzasadnił. W ten sposób ocenił

wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania (art. 233 § 1 k.p.c.), co nie może być kwestionowane w skardze kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Sąd Apelacyjny - wbrew podniesionemu w skardze kasacyjnej zarzutowi naruszenia art. 805 § 2 pkt 1 w związku z art. 824¹ § 1 k.c. - nie dokonał zmniejszenia wartości ubezpieczonego mienia z kwoty 380.000 zł do kwoty 103.765,89 zł, ale jedynie przyjął, że ostatnio wymieniona kwota odpowiada wysokości poniesionej przez powoda szkody. Wynikało to z tego, że Sąd Apelacyjny jako miarodajne przyjął opinie Politechniki i biegłego A. Ś., a nie - jak Sąd Okręgowy - opinię zamówioną przez powoda oraz opinię Instytutu Organizacji i Zarządzania w Przemysle „O.” Centrum Opinii i Ekspertyz Sądowych. Jak już wyżej wspomniano, zajęcie takiego stanowiska mieści się w granicach oceny wiarygodności i mocy dowodów zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c., a ponadto odpowiada przepisom prawa materialnego regulującym umowę ubezpieczenia. Zgodnie z art. 805 § 2 pkt 1 k.c., świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie - przy ubezpieczeniu majątkowym - określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku. Sumą ubezpieczenia jest określona w umowie ubezpieczenia mienia kwota, na którą ubezpieczono dany przedmiot. Jeżeli nie umówiono się inaczej, suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela (art. 824 § 1 k.c.). O ile nie umówiono się inaczej, suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody (art. 824¹ § 1 k.c.). Z ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie nie wynika zaś, aby strony umówiły się inaczej.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł, jak w sentencji.